

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Mr. 14. Zettortdeenâ zschâ April 1841.

Kriminalteefas notiffums Wid-
semme.

(Stattees Nr. 13. Weigums.)

Kad nu wiffi leezineeki fawadi kâ Lehne îstei-
ze fur un kâ Murris jebkatru leetu dabbus,
tab gan prohtams, kâ Lehnes stahstifchanu
wairs par pilnu ne turreja, bet jo wairaf par
melleem turreja. Teefa arri Lehnei pahrette
kalabb tâ darroht un fawus wezzafus tahdâ
leelâ faumâ leekoht, bet winna pastahweja un
palikke pee tam Deewu minnedama (kâ behrni
mehds darriht) un sohlijahs kad sneegs tik buhs
nogahjis, schihda kappu itt taisni usrahdiht
u. t. j. pr. —

Augstai teefai nu bij leels brihnumâ, tahdu
pastahwigu un drohschu prahtu pee tahda masa
behrna afrast, kas tik 8 gaddi wezs buhdams
eedrohschinajahs tik dauds leezineekeem pretti run-
naht. Murra leezineeki arri apleezinaja: Murris
Lehni gan aschi turroht pee mahzibas, un no
mahtes ta arri allasch kuhleenu dabbohnoht, ta-
labb kâ effoht tohti flinka grahmata mahzitees.
No tam nu arri augsta teefa spreede un dauds
mas nomannija, zaur ko Lehne tahdu niknu
prahtu us wezzakeem turroht.

Wissu Lehnes stahstu augsta teefa wairs par
tik taisnu ne turreja, talabb kâ ikreis weenadi
ne runnaja un walloda kuhdijahs un ir melli
daudsreis starpâ jauzahs, un tab arri pehz likku-
meem behrna îsteifschana un peerahdischana pee
teefas naw peeneimmama; talabb teefa nu bij
nobohmajuse, wissu mekleschanu tik tahlu at-
stahst, kâ taggad sinnam un us preekschu wairs
nefo klauschinahst neds dibbinahst. Bet tē atfal
jaunas leetas zellâ cestahjahs, jo Rammelmu-

schas meschakungs Usenjäger atnesse jaunu sinu
klast un peerahdija pee teefas, kâ taggad pee
nogahjuscha sneega us to sinnamu plazzi fur
seemu tik brihnum wolti mekleja un rakke, schis
effoht ittin riftigi kappu weetu atraddis, jo smil-
tis tanni weeta ar eeleisu eegrinnuschas, kas
skaidri rahdoht, kâ tur kas glabbats.

Augsta teefa nu îsklauschinaja meschakungu,
atradde un noyratte no schi teifschanas kâ riftigi
tas pats klajums, ta patte stigga un weeta
skaidri bij ko Lehne papreeksch bij nosihmejuse.
Nu teefas-kungi arri norunnaja kâ schi leeta
wairs ne effoht kawejama, bet nu us reisi ween-
reis gals jadarroht un jabrauhoht wisseem kun-
geem lihds ar Lehni un zitteem laudim kâ arri
meschakungam us Jaunwelmer to kappu us-
rakt. —

Lehne bija zeltarahditaja un webdeja kas win-
nus us stiggu uswebde, un tab par to paschu
eedama us to sinnamu plazzi nowebde, fur win-
na bes ilgâ mekleschanas kappu weetu usgahje.
Papreeksch bahse dsels eesmu tai bedrē raufsi-
dami woi irr kas eefschâ, tikko sahke bakstihst
tuhdal nomannija kâ bedrē kas eefschâ irr. Nu
usrakke, un wisseem par brihnumu eefschâ at-
radde, weenu ziffu, weenu waiga-kaulu un
weenu — sirga galwu, un tab wehl ir tohs zit-
tus rumpja gabbalus; wissa bedre bij ar sakap-
patu sirgu peepildita. Nekur us wissu plazzi
ne bij tahda weeta nomannama, fur kappu
weetu warretu sihmeht un afrast, tâ nu îsnih-
zinaja schi îsakra bedre Lehnes mellus un krahp-
schanu, ar ko winna fawus meefigus wezzafus,
masa meitene buhdama, ar leelahm behdahm un
sirdehsteem bij apkrahwuse, un winnu dweh-
feles meeru bij dikti laupijuse.

Jebkatriš gohdiḡs laffitajš spreediḡs ka ſchi kappu atraſchana wiſſuſ Lehneſ ſtaḡſtuſ par tiḡreem melleem un neekeem iſrahdiḡa, un winnaſ wezḡakus kaſ newainiḡi zeetumâ ſehdeḡa, atkal no mohkaḡm atſwabbinaja; taſſchu labpraḡt praḡtiḡs zilwekſ wehletohſ ſinnaḡt, no kam taſ zehleekſ ka Lehne taḡduſ melluſ ſawâ galwâ eedohmajufeekſ.

Kamehr nu teefa wehl iſmekleſchana pabeidſe, winna arri allaſchin pa ſtarpam raudſija no Lehneſ iſdiibinaḡt: woi ſchi naw kaḡdu reiſi no taḡda ſlepkaſwaſ notikkuma ſapnojuſe, jeb taḡdu paſakku laut fur dſirdejuſe ſtaḡſtam un taḡdeḡt warr buḡt ſtipri praḡtâ eenehmufeekſ, ittin kâ patte buḡtu to redſejuſe; arriḡſan winnaſ radduſ taḡdeḡt iſwaizaja, bet neweekſ ne ſinnaḡa jeb arri ne warreḡa atminneteeſ no taḡda notikkuma ko dſirdeḡſ; tâ nu wiſſeem kâ kaḡda miḡkla ſchiſ notikkumſ palikke.

Wehl teefa Lehni paḡrklauſchinaḡa un ſchai loḡti paḡrmette, kaḡeḡz tâ leelijufeekſ waſſaraſ laiḡâ kappu uſrahdiḡt, un taggaḡ ta eſſoḡt wiſſuſ ſmeeklâ likkuſi; zaur taḡdu paḡrleeḡt: paḡrmeſchana winnai nu kâ ſwiḡni no azzim nowehleḡſ un tumſchumſ galwinâ ſahke fuſt un nu winna tik wehl atminneḡaḡſ, weenreikſ no teḡwa taḡdu paſakku dſirdejuſe ſtaḡſtam, no ſchihdu ſlepkaḡwibaſ, ko teḡwſ toreiſ teizeekſ patſ redſeḡiſ, un ſchiſ ſtaḡſtiſ winnaſ praḡtu eſſoḡt taḡdâ wiḡſe ſajauziſ, jo ne ſchihdu, bet ſirgu tai bedrè eſſam aprakkuſchi, kaſ kaḡdam Palteſmalleſ ſemneekam peederreḡiſ un winnaſ teḡwſ ſirgu paḡehmiſ, doḡmada:ns iſahrſteḡt, bet noſpraḡdſiſ, un teḡwſ winnu uſſchkeḡliſ, ziſkaſ un galwu nozirtis un abbi ar Palteſmalneeku tai bedrè aprakkuſchi.

Par ſchahdu notikkumu ko Lehne nu atkal iſteize nu labbi iſmekleḡa un taſ biḡa tâ: Murriſ preekſch kaḡdeem 10 gaḡdeem wehl Weſſelſmuſſchaſ kroḡgâ dſiḡwodamſ, dabbuḡiſ no ſawaſ muſſchaſ paḡwehleſchana, kaḡdaſ mahjaſ kaḡdu iſmekleſchana turreḡt, jo tur biḡ prezzineeku ſchihdi ſakibbeleti, ſcheem prezzee noneimta, u. t. j. p. Pee iſmekleſchanaſ atradde, ka to paſchu mahju laudiſ toḡſ ſchihduſ biḡ aplau-

pijuſchi, un kaḡdſ eekohrteleḡtſ ſaldatſ paḡwiſſam wairak taſ wainiḡaiſ biḡ biḡiſ, un palihdſeḡiſ ar ſaweem aſcheem eeroḡtſcheem dikti kau-teeſ un weenu ſchihdu taſ affinaḡnu eſſoḡt ſadauſiſiſ. Un tai prezzekſ pulkâ, ko ſchihdam nonehmufchi biḡjuſchi: daſchadi laḡkati, banteſ un draḡnaſ, bet ſchihdi peḡzak ſawaſ leetaſ atpakkaḡ dabbujuſchi.

Scho notikkumu, fur gan nekaḡda ſlepkaḡwiba, bet tik druſzin affiniſ iſleekſchana u. t. j. p. biḡa, eſſoḡt Murriſ daſchu reiſ zitteem ſtaḡſtiſiſ ir Lehnei dſirdeḡt un ka winſch atzerrahſ, arri ſchim Palteſmallas wiḡram to reiſ kaḡ winni abbi to noſpraḡguſchu ſirgu uſſchkeḡluſchi, ſtaḡſtiſiſ, ko Lehne warr buḡt redſejuſe un noḡlauſiḡjuſeekſ.

Schiſ notikkumſ no ſirga noḡauſchanaſ ko Lehne biḡ redſejuſe, ka winnaſ teḡwſ Palteſmalneekam ſcho notikkumu no ſchihdu kibbeleſchanaſ biḡ ſtaḡſtiſiſ, ſahke Lehneſ ſirḡi zeeti eemeeſteeſ, kaſ tai briḡdi tik 6 gaḡduſ wezḡa biḡ; un no ta laika jo ilgaki jo wairak allaſchin taḡda muldeſchana winnaſ beḡrna praḡtâ auge, ka winna taḡduſ waḡrduſ ſawa teḡwa ſtaḡſtâ biḡ dſirdejuſe, no ſlepkaḡwibaſ, — no ſchihdeem, — no prezzekſ-leetaḡm, — no affiniḡ un wehl ſtaḡſtu dſirdeḡt arri riḡtiḡi redſeḡa preekſch azzim gaḡbalu paḡbaldeſ ſakappatu rumpi, — bedri roḡkam, — un bedrè wiſſuſ ſakappatuſ rumpja gaḡbaluſ eeleeḡam; wiſſ ſchiſ notikkumſ biḡa Lehneſ jaunu beḡrnu dweḡſeli tâ ſaraiboḡiſ, ka ne kaḡdſ leekſ briḡnumſ ne biḡ, ja winna ar weenu jo wairak ſawu dſirdeḡtu ſtaḡſtu praḡtâ eeneḡme. Schahda loḡti praḡtâ eeneḡſchanaḡſ ſahke par ilgoſchana wairak plaukt un augluſ neſt kamehr Lehne beidſoḡt ſcho dſirdeḡtu ſtaḡſtu ittin paſtaḡwiḡi wiſſeem uſteepe, ka riḡtiḡi eſſoḡt redſejuſe ſchihdu noḡaujam. Ziſkai peḡzgallâ winnai kâ miḡla no azzim noḡritte un nu patte ar gaiſchahm azzim ſawu aplamu muldeſchana eeraudſija.

Nu augſta teefa wiſſu taḡlaḡu iſmekleſchana aſſtaḡje un nobeidſe, un apſtraḡpeḡa Lehni ar peenahkam ſtraḡpi ziḡ taḡdſ beḡrnſ warr neſt.

Wehl arri tas bij lohti waijadfigs Lehni kahdu laiku no saweem wezzakeem atschkirt, jo winna bij sawus wezzakus lohti apbehdinajuse un tabb warreja dohmaht ka wezzaki us winnu wairs tik mihtu prahu ne turrehs un winnas lohti eenihdehs, un pehz kahdu laiku kad wezzakeem mihlestita ataugš un tee wehleseeš sawu behrnu pee sewim labbpraht redseht, ka tab atkal warrehs Lehne pee winneem drohschi pahreet.

Bet kas nu nems Lehni pee sewim? Tē eedohmajahš basnijungs R — no R — g zilweku mihtotais buhdams, ka schis gan jo labbaki tahdu jaunu grehzineezi spehs us gohdigeem zekleem uswest, scho tik dsilli grimmuschu behrnu panemt un pahrwedde to pee sewim mahjās un mahzija Lehni, zil leelas behdas winna saweem wezzakeem darrijuse! un ka winnai nu lohti Deews effohts jaluhbs lai grehtus peedohd apsohlidamees us preekschu wezzakeem lohti buht paklaufiga. Pehz kahdu pufs gaddu wezzaki fahke pehz sawa behrna lohti ilgotees un kahroja scho pee sewim dabbuht, ne atminnedami wairs tahš behdas un to ruhktumu ko schi teem uskrahwuse — un arri Lehnes sirds fahke speesteš un dohmaht us saweem wezzakeem; nu nobrauze abbi tehws un mahte pee basnijunga un pahrwedde sawu behrnu pee sewis, kas wiffi to nelaimigu weetu atstahje, kur tahdas leelas behdas no sawa meefiga behrna redsejuschi, un taggad tee zittā mallā dsihwo.

R e.

W e s s e e w i g a I a i m e.

Woi tas par welt' kad mihtib' sirdi nefs;
Par welt', ka smehejeem peedewigs esnu;
Par welt', kad es, ko behdas speesch par leeku,
Tahš meerigs zeeschu?

Gan sfaugam irr tab spihthes smeekli gahrbi:
Kad isdohdahš tam winna blehschu darbi;
Bet sohdiba appuschko winna tikkum',
Pehz Deewa likkum'.

Lew sfaug's, Kungs! mihtsch, pehz tawas schehla-
stibas;
Tu ne sohd' tuhdał winna nebehdibas;

Lapehz tas tizz: ka tawa schehlastiba,
Tam ispelnita.

Tur pretti kad taws kalps darr sawu prahtu,
No grehkeem behg, un ferrahš pee tew klastu:
Tab besdeewigais saimo tikkum' winna,
Un tew nizzina.

Un tab wehl tawa swehtib', ko salassa,
Dahr to isliht, ka kahda rihta rassa:
Kas winna dahr' un lauka auglus dsirba,
Un wahrpas pilda.

Urr' winna ahrigs gohds seeb ittin jauki,
Ka rohschu dahr'i un ka pufku lauki;
Kas apleets naw ar kahdu lecutinu;
Bet assarinu.

Jo wairak sfauga laimi pahrdohmaju:
Jo nofkumschann sawā sirdi krahju; —
Kadehl man arr, kad nakti pasaul kluffa,
Naw salda duffa.

Es semmigi kungs! preeksch tew semmē mettohs;
Kas tawōš zekōš saprattigs tik rettoš;
Jo zilwekeem tawš prahts naw isgudrojams,
Reds arr saprohtams.

Bet tomehr gaischums man no tewim nahzis:
Kas mann' no tawa wahr' irr mahziht fahzis,
Un rahdijis: — ka klahseeš saweem mihleem,
Un besdeewigeem.

Ka leddus kuhst, un siraun' wirs kalneem rohdahš
Pawassarā, kas ahtri semmē dohdahš;
Un krisdams ruh, kas pehdigi tatsch' isfihst,
Un wiffai isniht.

Lā sfaugi pastarōš kricht sohdā breefmās;
Tur grimdami, tee dscedahš raudu dsceemas:
Kad grubsti tiks dehl Deewa aismirschanas.
Eelsch pasuschanas.

Tab ihsti kungs! tas taifnais tewi pasihš;
Un tikkai tab: faukt, tewi swehts, swehts prattihš;
Tab atwehrt tam, ka tizzejs tawus wahrds,
Tōhs debbes wahrts.

Tab ee = ees tas eelsch debbes pillim kohschahm,
Un mahjohs tur starp rihta swaignehm spohschahm
Kur ne smeesees par to wairs besdeewigi,
Bet Engelishi.

Hlebrg.

Teefas flubdinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 2c. 2c. 2c., tohp no Wezzumuischas pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas prassifchanas buhtu pee tahs atlikfufchas mantas ta nomirruscha Reschamuischas fainneeka Stanku Zurra Butan, usaizinati, 2 mchneschu starpâ un wifswehlak lihds 5tu Mei f. g. ar sawahm prassifchanahm un winnu peerahdischanahm scheitan peeteiftees, jo wehlak neweenu wairs ne klausih. To buhs wehrâ nemt! Wezzumuischâ, 5tâ Merz 1841. I

(Nr. 61.) F. Reekusch, pagasta wezzakais.
Kunfien, pagasta teefas ffrihweris.

Kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee teem lihdsfchinigeem Behrsuuischas fainneekeem Stintu Jahna Palleij, Jaunu Niffela Urrej un Schagarneeku Fehkaba Schaggar, tohp no Behrsuuischas pagasta teefas zaur scho flubdinafchanu usaizinati, lihds 20tu Mei f. g. pee schihš pagasta teefas peeteiftees; ar to pamahzifchanu, ka wiffus tohs kas lihds wirspeerminnetam terminam ne buhs peeteifufchees, wehlak wairs ne klausihš, bet winneem muhschigu kluffuzeeefchanu uslikš. Behrsuuischas pagasta teefa, 24tâ Merz 1841. 2

(L. S.) ††† Fehlab Straußmann pagasta wezz.
(Nr. 26.) N. F. Witte, teefas ffrihwera weetneekš.

No Jaunpilles pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas prassifchanas buhtu pee ta fainneeka Daniel Rubde no Uhschegalwu = mahjahm, pahr kurra mantu konkurse nospreesta, usaizinati, lihds 19tu April f. g. pee schihš teefas peeteiftees, jo wehlak neweenu walfs ne klausihš. Jaunpilles pagasta teefa, 8tâ Merz 1841. I

(L. S.) ††† Fehlab Lohn, pagasta wezzakais.
(Nr. 45.) E. G. Monkewiz, pagasta teefas ffrihw.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas buhtu pee tahs atlahtas mantas ta schè pat nomirruscha Udam Fischer, tohp usaizinati, 6 ueddelu starpâ no appakfchraktitas deenas pee schihš pagasta teefas ar sawahm prassifchanahm un peerahdischanahm peeteiftees, jo wehlak neweenu wairs ne klausihš.

Skrundes pagasta teefa, 9tâ Merz 1841. I
††† M. Weinbach, pagasta wezzakais.
(Nr. 71.) W. Epplée, pagasta teefas ffrihweris.

Bitta flubdinafchana.

Tas pee Leel-Eseres peederrigš dischais frohgš, irr no Jahneem f. g. us arrenti dabbojams; lahtakas sinas warr pee muifchas waldischanas dabhuht. 3

Naudas, labbibas un prezzu turgus us plazzi. Nihgâ, tanni 24tâ Merz 1841.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Rv.		Rb.	Rv.
I jauns bahlderis gelbeja	1	33	I pohds kanneru tappe malfahs ar	—	90
I puhrs rudsu tappe malfahs ar	1	80	I — linnu labbakas surtes — —	2	—
I — kweeschu — —	3	50	I — — flittakas surtes — —	1	80
I — meeschu — —	1	20	I — tabaka — —	—	65
I — meeschu = putrainu — —	1	90	I — dselses — —	—	75
I — ausu — —	—	90	I — sweesta — —	3	—
I — kweeschu = miltu — —	4	—	I muzza filku, preeschu muzzâ — —	7	75
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	2	40	I — — wihschnu muzzâ — —	8	—
I — rupju rudsu = miltu — —	1	80	I — farkanas fahls — —	7	—
I — firnu — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls — —	6	—
I — linnu = sehklas — —	2	50	I — rupjas baltas fahls — —	4	50
I — kanneru = sehklas — —	1	60	I — smalkas fahls — —	4	20
I — kimmenu — —	5	—			

W r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas pusses; Waldischanas-rahts N. Weitler.